

ZMf
Kousteensedijk 7
4331 JE Middelburg

0118 654180
info@zmf.nl
www.zmf.nl

NL91 TRIO 0391 0627 27

RUD Zeeland
Postbus 35
4530 AA Terneuzen
info@rud-zeeland.nl

Datum 16 januari 2024
Onderwerp Zienswijze reeds verleende omgevingsvergunning, Gemaalweg 2 in Rilland

Geachte heer/mevrouw,

Gedeputeerde Staten van Zeeland willen een omgevingsvergunning verlenen aan Waterschap Brabantse Delta, Gemaalweg 2 te Rilland. Het betreft een vergunning op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en gaat om de ambtshalve aanpassing om voorschriften te verbinden aan de reeds verleende omgevingsvergunning. ZMf heeft een aantal vragen over deze ontwerp omgevingsvergunning en daarom dienen wij een zienswijze in.

Bij deze wijziging wil men het Waterschap Brabantse Delta verplichten om zowel de inlaatstroom als het effluent van de rioolwaterzuiveringsinstallatie te gaan monitoren op PFAS. Er is namelijk vastgesteld dat er jaarlijks circa 21 kg PFAS op de Westerschelde geloosd wordt via het effluent van deze zuiveringsinstallatie. Het merendeel van deze PFAS is afkomstig van afvalwater van bedrijven en mogelijk (maar onwaarschijnlijk) ook van huishoudelijk afvalwater. Deze inlaatstroom wordt met een pijpleiding, die begint bij Moerdijk en loopt tot aan Bath, ingezameld.

Trage voortgang

In oktober 2021 publiceerde STOWA het rapport 'PFAS in influent, effluent en zuiveringsslib. Resultaten van een meetcampagne op acht rwzi's.' Hieruit beek dat het gemaal bij Bath hoog met PFAS belast was (hoger dan de somnormen); waarschijnlijk door het grote aandeel industrieel afvalwater dat afkomstig is van onder andere het industrieterrein Moerdijk en eventueel andere bedrijven die zijn aangesloten op de pijpleiding naar de zuiveringsinstallatie bij Bath.

RUD Zeeland heeft in februari 2023, anderhalf jaar na verschijnen van het rapport van STOWA, vragen gesteld aan Waterschap Brabantse Delta omtrent de oorsprong en verwerking van PFAS in het effluent wat op de Schelde geloosd wordt. Wij constateren dat RUD Zeeland anderhalf jaar na het rapport vragen heeft gesteld. Waarom is het waterschap hierover 1,5 jaar na publicatie van het rapport bevroegd?

De antwoorden van het Waterschap Brabantse Delta op 14 april 2023 zijn onvolledig en de gevraagde informatie wordt niet geleverd. Daarna duurt het tot 3 augustus 2023 voordat gecommuniceerd wordt dat de onvolledige antwoorden aanleiding geven tot het verbinden van additionele milieubeschermingsmaatregelen aan de vergunning. Het is ons niet duidelijk waarom niet eerst geprobeerd is om bij het waterschap de ontbrekende informatie boven tafel te krijgen?

Voor het publiceren van het ontwerpbesluit met de additionele eisen aan de vergunning staat een termijn van zes weken. In dit praktijkgeval betekent dat dat de ontwerp omgevingsvergunning uiterlijk op 14 september 2023 gepubliceerd had moeten worden. Echter pas op 5 december 2023 is de ontwerpbeschikking voor een ambtelijke wijziging van de vergunning gepubliceerd. Waarom is de termijn van zes weken hier niet gehaald?

Verspreiding door de lucht

In de ontwerpbeschikking lezen wij op bladzijde 12: 'In afwijking van de brief van 3 augustus richten wij ons op de verspreiding van PFAS via waterstromen en afvalstromen. Op basis van de huidige inzichten is het beeld dat verspreiding van PFAS door de lucht bij waterzuiveringsinstallatie ongewis is.' Is het feit dat het ongewis is, niet juist een reden om verspreiding via de lucht wel te monitoren?

Bronaanpak

Rioolwaterzuiveringsinstallatie Bath is geen zelfstandige bron van PFAS. PFAS in het effluent is afkomstig van derden die lozen op een rioolstelsel dat leidt naar de waterzuiveringsinstallatie. Deze derden zijn verantwoordelijk voor het te lozen afvalwater vanuit hun inrichtingen. Ook deze bedrijven moeten voldoen aan de wet- en regelgeving voor hun eigen lozingsactiviteiten en moeten voldoende aan de minimalisatieverplichting voor PFAS.

Daarnaast is aangegeven dat op basis van de huidige inzichten het onmogelijk is om nageschakelde technieken toe te passen en dat een bronaanpak (i.c. de bedrijven die lozen op het riool) de voorkeur verdient. Wij vragen ons daarom af of er inmiddels acties zijn ondernomen om de PFAS-lozingen bij de bron aan te pakken?

Overigens vinden wij het opmerkelijk dat in de ontwerpbeschikking staat: 'Wij hebben het beeld dat voor de komende jaren PFAS in het afvalwater aanwezig zal zijn waardoor op termijn end-of-pipetechnieken beschikbaar worden.' Wat wordt hiermee bedoeld? Betekent dit dat wordt geaccepteerd dat er PFAS in het afvalwater zit en er voorlopig geen maatregelen voor bronaanpak worden genomen?

Resultaatverplichting

PFAS wordt aangemerkt als een Zeer Zorgwekkende Stof (ZZS). Op basis van de huidige wet- en regelgeving wordt van elk bedrijf verlangd dat inzicht verkregen wordt in de processen waarbij PFAS-houdende stoffen worden gebruikt en/of toegepast. Dit geldt ook voor Waterschap Brabantse Delta als vergunninghouder van de betreffende rioolwaterzuiveringsinstallatie.

Op bladzijde 13 van de ontwerpbeschikking staat: 'Onze voorkeur bestaat uit bestrijding bij de bron. Dit vergt een bewustwordingsproces van bedrijven en burgers. In de tussentijd dient de mogelijke aanwezigheid van

PFAS in processen bij bedrijven beter in beeld te worden gebracht. Dit geldt ook voor RWZI Bath. Wij achten het wenselijk dat de aanwezigheid van PFAS zo snel mogelijk wordt gereduceerd. Gelet op de aanwezigheid van PFAS in het milieu en het gebruik daarvan in producten en/of productieprocessen verwachten wij dat nog voor een lange periode restemissies en dus nageschakelde technieken lang in stand moeten worden gehouden. Daarom verlangen wij van het Waterschap een inspanning op monitoring en registratie van de aanwezigheid van PFAS.'

Uit bovenstaande tekst maken wij op dat er gevraagd wordt om een inspanningsverplichting. Wij zijn echter van mening dat bij Zeer Zorgwekkende Stoffen om resultaatverplichtingen moet worden gevraagd. Waarom wordt niet van RWZI Bath verlangd dat de PFAS-lozingen binnen een gestelde periode met een concreet getal zijn gereduceerd?

Communicatie

Tenslotte willen wij u vragen of u ons vanaf nu wil meenemen en op de hoogte wil houden van het verdere verloop van deze ambtshalve aanpassing om voorschriften te verbinden aan de reeds verleende omgevingsvergunning.

Wij zien uw antwoorden op onze vragen met interesse tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Ira von Harras

Directeur